

Pridržata na ciju god. 3 for., na pol. god. 1 for. 50 nov., na četvet. 75 nov.
Za Serbin 30, 15, 7 1/2 grosa. Izlazi svake Nedjelje jednput.

Izina svakoverstna predmeta molimo na uredništvo uputiti.
Neprijemamo naplatu.

God. III. U Kalači

U Četvrtak 29. Kolovoza 1872.

Broj 35.

OBĆINARI U SNOVU NA NOVO USTROJENI OBŠTINA.

VI.

Čovjek kršćjanin, valja : da je takav ne samo u Crkvi već i u vićnici, dakle da se više uzda u božju no u svoju svietlost, i zato da nezaostavi, svakom prigodom zazvati u pomoć Duha Svetog da mu se um razbistri, i srce utaloži.

U vićnicu nije slobodno unet sebičnost, jerbo ova navadno zamrači uvidjavnost; a još manje strastvenost, buduće ova priskoči granice uljudnosti i umirenosti, pak u nama poruši ugled, i pobuni vićanje.

Ni vrieme nije jednako, već se promienjiva, i ono koje vlada nije svakom povoljno, al ne zato što mu nebi bilo koristno, već što mu je u onaj čas nepogodno, a malo ljudi ima na svietu, koji znadu više odnošaja o prosudjivanju u račun uzeti.

Ustrpljivost i popuštljivost trieba da se kod nas ukući. Dvie stvari su jednako za obštinu škodljive; jedna, kad su obštinar duhom službovanja tako objašeni, da uvijek na svaki predlog kao kakav stroj odjekivaju „tako je,“ buduće mudrii vieštii i lukavii ako to opazi, onda ih primami k sebi, pak u plug svoje sebičnosti upregne.

Nije manje opasnii i ona strana, kada se ljudi suzbiu i nerazmatraju razloge već svaki predlog samo time odbijaju, „nećemo netriebamo, a ovaki su navadno mračnjaci i natražnjaci, pak ako su u kakoj obštini brojni, sahranit će sriću i blažanstvo obštine, ko i oni koji dišu duhom službeničtva.

Kršćjanin čoviek poštiva duh u sebi i u drugom, pak kako nikakav predlog neprima dok mu razloge nerazvii i dok ova neprimetii, tako nikakav predlog

neodbija sliepački, već ga meće i na kantar svojeg uma, da vidi, hoćel vagnit strana troška, koji se mora na njegov razvoj uložiti, ili dobit kojeg će urodit.

Ako što nije shvatio u mah, zapita za razloge, i nikoji put se samo zato opire donikle, da se stvar od svake strane razsvietli, i da se neuvuće pod krov obštine taka stvar, koja bi valjda jednom ili dvojici veoma prudila, al bi obštinu ili barem većinu u glavu ubila. Kršćjanski gradjanin svakdi sledi vieće po sv. Pavlu dano : pokušavajte svaka, pak ona koja su prava i istinita zadržte.

Kršćjanin nikad nezaboravlja ljubav, koju je dužan sebi i bližnjem, a najmanje na javnom miestu; on zna da crnilo valja kod kuće ostavit, pak i tamo ga tako spremi, da se tudje oko ne smuti o njem. Na javnost valja iznet što je čisto, dakle kršćjanin gradjanin, poštiva sebe i drugog; zna da što je sebi žao, to vriedja i bližnjeg, zato uzdu jezika neće kod kuće zaboravit, već će sobom ponet — uljudnost i smiernost; nipošto neće izpuštat rieć vriedljivu, neće sumljat o dobroj volji ili namiri, već ako mu šta u mnienju bližnjeg nije povoljno, on će uračunat slabosti i nedostatnosti osobena uvidjenja, pak će prama mnienju svojeg bližnjeg tako obhadjat, kao prama vriedljive rane, gledat će da svoje protumnienje nebude pelin, nego melem.

Uviek valja prid očima držati : da je potriebno svakom svoje na svakom miestu dozvoljit i da nije slobodno ustavnii i zakonitu slobodu, ni u kom stiskati ili pričiti, cieniu našeg mnienja nemojmo tražit u goropadnom glasu, u oštroći rieći, u vriedjanju bližnjeg, već u zamašnosti razlogah koje valja navadjati. Onda ako naši razlozi i nisu primljeni, pokojnim srećem se vraćamo kući, al ako smo strastvenostju drugove nadvladali, i naše mnienje većini nametnuli, sigurni možemo biti, da

D O P I S I.

Berlin mjeseca Srpnja. Kraljevi pruski imaju u prvostolnici svoje dvorove, i to ne jedan nego više, sadanji kralj ima i svoju rođenu palaču u kojoj običajno pribiva; na ulici koja od davna nosi ime „Unter den Linden.“ Tako kažu: da on veoma prost vodi život, ipak sve što je u ovoj plemenitoj sgradi, to svojom sjajnostju, i skupoću, iz daleka navijstjiva: da tu najveći gospodin obituje. Njegove običajne odaje prozori na ulicu glede, uz koje pisarni stol tako je namistjen: da ga svaki koji onuda prolazi vidit može. I druga ima tu još od ove svitlia i treća za krune nasljednika odredjena palata. No od ovih neću da pišem, buduće bi to krvavi poso bio, kad bi tko svu onu krasotu opisat kanio, kojom je ova od dna do vrha uvijena, i skupocinjem napunjena.

Volim donle izić u Potsdam, litnje kraljevsko pribivalište. To je varoš koja broji do 50—60 hiljada duša, od kojih barem polutinu sačinjavaju mali i veliki vojnici. Tu su većim brojem već katolici, i u dičnoj crkvi slave Boga svojeg. Varoš ova već po sebi je lipša sa svojih s gradah nego u magjarskoj Požun ili Kaša, a položaj ima umiljatiji no Berlin, jel tudan teče veća rika koja se Hafel imenuje; ova Potsdamski atar na dvi strane dieli, na jednom su kraljevske palate u srid bašta golemi, koje su vriedne da se šumam okrste, jedna se zove Babelsbergska, a druga Sanssouci, treća Mramorska, a četvrta Nova; medju tima je uvrštjena i ona kraljevskog brata, pak ona u sridini Potsdama najveća, te palate je veliki t. j. drugi Fridrik od obitelji Hohencolerna zidjao. U tima je palačama sve izkupljeno što je najumjetnija ruka na maljati, od drveta skupog, i kamena izrizati, zlata i srebra skovati, od dragocinjena kamena složiti, od svile i kadife otkati umila. Turski, kitajski, Ruski Carevi, Talianski kraljevi silno skupocinje su ovamo napoklonjali. U palači kruuo vojvode ima jedna okrugla dvorana ko velika Crkva, spužanicami zakrivena, i četiri stupa na sridi s dragim kamenjem i kristalom izkitjena. Znamenito je što su u svima po duvarovi naredjane slike, al ridko svete, no ima u Gallerii Fridrikovoj — u palati bez brižnoj glava izmučena Isusa od velikog Rafaela slikovana, koja je za 30 hiljada dukatah kupljena.

Uspomene su dostojne takodjer one od kamphausena maljane, koje se razastrle u strašnoj veličini na onom hodniku koji u Museum vodi. Meni se najvećma dopada ona: u kojom se reformatia Lutherova proslavlja, tu su sve osobe tako živo na bezu nabojsane, ko da bi se micale i govorile. Ipak dvie su stvari, koje nemogu ošutit; prvo da je ova obitelj koja u svakoj riči nosi Boga ime na jeziku, toliko nečedni slika u svojih dvorovi nakupila, da bi ji teško i u 10 drugi gradovah u tom broju našao, drugo da ova obitelj koja u svakom poslu veli da Boga zaziva, najmanje toga i najviše sebe proslavlja u dvorovski slikah. Čovika zabole oči gledajuć i uši slušajuć, sve Fridrik, i Wilhelm, njihove silne žene, mala i velika dica; no to je potribno da bude, al što je suvišno to se onemili čoviku. Imadu njihove sбирke dosta i kipovah, al plemenitii su u Rimu, Talianskoj i Francuskoj, a što je ovde vida vridno, to je samo za onima od gipsa saliveno. Bašte nisu samo ogromne, već i skupe i ukusne, tu svagdi ima poslagani neizbrojeni finog bilog mramora kipovah, inostranih drveta i cvića, vodoshrana, i uvis skakujući bunarah toliko, da bi jih nikoji htili: onima u Rimu i Versailles uzporediti.

Reko bi tko: da je sve ovo rasap, al bi se veoma privario, jel kraljevi nisu zato vrhu puka pomećani: da novac u gomilu sbijaju već da ga za vriedne rade izdaju. Svaki viek ima svoji umjetni rukuh, i duboko misleći duhah, što ovaki znadu sastavati, radeć priko mnogo godinah, to samo mogu i moraju platiti kraljevi i velikaši. U svakoj znanosti, u svakoj umjetnosti, obrtu i zanatu treba da ima uzora, na koje kada mladji gledaju, svoj um izvijaju, ruke im umjetnicie a pamet svitlija postaje.

No naši kraljevi to bogatstvo u svojima palatam ne-

mogu pokazati, premda su starii, al nije se čuditi: jel kako reko Hohencolerni su samo sebe proslavljali, a Austrijski carevi su silne crkve i namastire, škulske zavode zidjali, i te kitili; čija da bude veća dika, to mislim odljučiti nije naša zadaća.

Veliki Fridrik sve je učene u dvore svoje izkupio. Učenost francesku okolo sebe širio, i sve tako opravio: da se njegovi podahnici u znanosti izobrazu. I poklem je vojnički vlado, to je nji i silovo: da svoju dicu u škulu šalju, i u tom je naše carske dvore nadišao. Da je škulsko silovanje u ono doba kod nas uvedeno, ili da je još jedan Cesar Josip slidio, to mislim da Carska kruna nebi danas na Hohencolerskoj glavi svitlila.

Da se ova familia i za Boga tako pobrinula ko za čovika, to bi nimci od jako srićni bili, al kako im Crkve pokazivaju, nije moguće da je Bogu, pripravljeno sjajno mjesto u srcu toga puka. Zalud je veliki Fridrik, vidivši katoličku veliku sjajnu misu, rekao: da ovi Boga kao svojeg gospodara, Lutherani kano sebi jednaka, a kalvini kano svojeg slugu poštvaju; jel kako mi se vidi ovi i oni nisu samo u obredu, već i u duhu sklopljeni, to svidoe svitle kraljevske palate.

Ipak moramo toga velikog Fridrika pofaliti radi slučaja Akabskog, kog je za života imao. Kad je svoju baštu palate bez brižne namištao, stala mu je na putu nike obitelji Anhaltove vitrenjača, tu je on iskao da kupi, i uništi, al posednik nipošto nije htio da prodade; Fridrik dakle da ga dobrim načinom odgoni, okolo vitranjače na svojim zemljištu nasadi visoka drva koja su vitar pričila. Na to se Anhalt potuži kraljevskom sudu, koji izrekne: daje kralj imao pravo na svojem zemljištu mah kakva drva usaditi, al poklem ova priče vitrove, zato je dužan vitrenjaču svojim troškom natoliko uzvisiti, da se je vitar ko prije dohića; to je po zahtivu izreke vršeno, i vitrenjača se i danas tako uzvišena kao spomenik kraljevske i sudsko pravde pridržaje; hvale su i Berlinci dostojni, koji nedilju boljma svete nego Peštanci i Bečvani. Stari rodoljub.

Monoštorseg, 18. Kolov. Kakogod što s' mlogi stranah dopisi primaju se kod poštovanog uredništva u kalači i šiljaju se opet štiocima ovi poštovani novina, i ja odredi smojim prostim porom iz moje občine štogod na javno izneti, premda ja nemogu baš najbolji glasova isvestiti, jerbo moram pisat ono što je istina.

Prija nekoliko dana pod Monoštorom, nadjoše u propoku (kanalu) čovika mertva, s torbom napunitom kamenjem na vratu, kaišom omotan, i kad ga izvukoše napolje, odma ga poznadoše, daje Jerko kivin iz monoštora kiridžija tergovački, koje sladjom najviše iz Mohača vino, ugalj, sol, vozijo skanalom u Sombor i u druga sela, ali se još do danas nezna kako se u topio, ili ga je možbit kogod drugi u kanal bacio, ili je sam sebi to učinio.

Drugi slučaj se desio 17. Kolovoza u četiri sata posli podne; buknuła vatra iz jedne kuće i dok su ljudi doterčali u pomoć, plane i druga i treća i tako 9 kuća izgori za jedan čas, istina ljudi su se požurili i dovukoše seosku štrcaljku, uvukoše je u jednu avliu medju goruće kuće da drugu spase, ali začme goriti i druga, i tako od žestoke vatre ljudi pobjegoše napolje a štrcaljka iz gori medju gorućim kućama. Jedni vele: kad bi bila svinom nalivena a ne s'vodom, da nebi izgorela, izvukli bi je ma bi se i opekli; medju ovim požarom i jedno nevino detesće utušilo se je u sobi od dima u kolevki, jer žene poplašene vukoše haljine napolje, a za dite zaboraviše. *)

Još mogu napomenuti i mogu se pohvaliti baško onaj subotički Livak, koise hvale sbogatim i skupocinim i svilenim haljinam i nošivom, što veli: da je rad da Bunjevci i na dalje ostanu bogati i faljeni, al ja mogu reći da naši momci su opet veseli brez svileni i skupi haljinah kao droz-

*) Valjda su većma cinili lomne stvari, nego li na sliku i priliku Božju stvoreno ditešće; kost od kosti i krv od krvi svoje?!

dovi, jer čim 8 sati u večer, a tu se već čuje vriska, dreka i pivanje sokakom. Mislio bi čovik da se svaki nakitio s'vinom, osim ako su se najili od kukoljivog žita kruva, kao i ja koi ovo pišem; jer u našem polju tako je rodilo, da dikoji čovik nema peti tal žita nego sve kukolj, zarad toga bise mogo čovik više tužit nego pivat, kano i na onoj smerznu-toj godini, al ako je i kukolj samo daga ima dosta — opet i pomozu Bože, al ga je toliko da mlogi ni posijati nećemo imat s'čim.

Ovi dana prošla je jedna parna ladja Dunavom, nove mode, dosad još nevidjena i čudna kroja da se na njoj ne vidi ništa drugo osim upravitelja i kratki jedan odžak čušati, na tolikoje sva u vodi, da se malo vidi vrhu vode, samo se čuje gudba iz njenog stroja; kakve vištine još neće biti na svitu?

Monoštorac šokac L. K.

R A Z N E V I S T I.

— Pruske novine „Kreuz Zeit.“ dokazivaju: da će stanište neprijateljsko skog pruska napada kath. crkvu, uzdrmat temelj vire Evangeličke; pak će pruska ostat prinudjena stupit u savez s nevirstvom, a onda bi pobjeda za prusku veoma kobna bila.

— Niemci se još i sad boje Jesuitah, premda su ih iz svojih zemaljah izgonili, sad potvaraju na nje, da su u svojoj rimskoj skupštini dokonali, da se sklapaju svietovna vierska bratinstva, da ovršavaju poslove po Jesuiti vodjene.

— Prusi pišu da ih Elsasani zato nemiluju jel su neznanostju zamračeni: al će im lagano utiskat niemačku znanost, pak će Elsasani onda umah obgrlit pruso.

— Kinezki zvezdoznanci pronašli su da je dan 26. Listopada srićan; na ovom će se dakle kinezki Car vinčat. Bit će velika radost po svoj kinu, samo će zacvilit pokraina Tšekiang, buduć ova mora svu svilu, kumaš i pamučninu badava dat, koju carski dvori potriebuju; vele da će se blagajna olakšat s četiri miliuna franakah.

— Ženski sud. U Českoj su držale nike žene sud vrhu jedne seljačke služkinje, koja se s nikim oženjenim seljakom zlo ponašala, te ju odsudiše, da joj se ošišaju kose do kože; pa i zbilja odmah i izvršiše tu odsudu na njoj. — Pa da nebudu žene sudije?

— Koliko je Hrvatska ošteta i tim, što se je toliko put odgadjaio i razpustio sabor; pokazuju nam jasno one silne interpelacije i predlozi, koji se na saboru nepristajance čine i koje čovik skoro nemože izbrojit, a sve — veoma zasicaju u narodni život. Take i tolike neprilike i nepogode proličit, samo je ona stranka pozvana; koja pravim narodnim duhom diše i napridak svoga roda za svoju najveću sriću smatra.

— Više listovah pišu o izmirenju Rusko i Poljske — i tu stvar za moguću drže. Zaisto, ako išta — ovo bi veoma godilo slavenskom interesu; ta poljske se svaki slaven žalosću sića, jer kad silnik ugnjetava slabog, to se ni od tudjinca ne dolikuje, a kamo li od srodnog naroda.

— Mislilo se i govorilo, da se stranka „Reform“ uništita; sad Szab. Š. odgovarajući na jedno pitanje — veli: da postoji i da se je nadat njenom umnožanju.

— Obzor neodobrava — pače ukorava ponašanje oni članovah saborske kuće, koji su želili poimenito glasovanje ob oni iz disposicions — za razpolaganje — fonda potrošeni 8000 frti.

— Za turskog vanjskog ministra je imenovan Mehmed-džemil paša, dosadanji poslanik u Parizu, a na njegovo misto stupa Servez paša; čeka se i više prominah.

— U Insbruku — glavnom gradu Tirolske, — 7-og Kolov. u večer u pol sedam sati bio je veliki zemljotres, pri kojem se mukli štropot čuo izpod zemlje. S mlogo kućah padao crip, pucali zidovi i rušili se dimnjaci. Sutra dan su u ime zahvalnosti molenje držali.

— Srbski, narodno-crkveni sabor je razpuštan.

— Gr. Andrašić, naš državni kancelar — kao što

se glaša — iz svoje ministerije će samo tri zvaničnika povesti sobom u Berlin.

— U Talijanskoj su obćinski izbori izpali vladu po volji, al se ni katolička stranka ne tuži, poklem je i ona na mlogo mista pobjedila.

— U hrvatskom primorju se staraju da utemelje jedno narodno društvo, koje bi nastojalo za izobraženjem slavjanskih mornara, putujućih u daleki svit. Ta misao je u naših okolnosti i prama našem položaju — za život, kao i ona, koja zaktivna, da se na pomorskih trgovački ladjah uz druge zastave rabi i hrvatska trobojnica. Pravičnost ovi zahtivah tko bi mogao zaniijekati?

— Zabačni i poučivi „Vinac“ piše, da se od nikog vrimenta inih narodi veoma počimlju zanimati za slavensku književnost; nimci, a osobito francezi jednako nastoje što većma upoznavati slavenske narode, njiove predjele i odnošaje; pa kao da žale — što su dosad zanemarili, u svoji — ne samo časopisih nego i brošurami nastoje razbijati proti ovom rodu gojene predsude.

— Hrvatski Sabor odgodio je sam sebe do 3-eg Studenog. Ovaj mu čin niki magjarski listovi zamirivaju i u niku sumnju stavljaju.

— U hrvatskoj od niko doba veoma su se počele obiteljske zadruge (familie) diliti. Pri diobama — uslid obstojećeg nejasnog zakona počinile se silne nepravde, a uslid tih opet primloge tužbe. Sabor dakle da tom pošastnom zlu doskoči, obustavio je diobeni zakon donde, dokse u budućih saborski zasidanji neosnuje drugi shodniji i pravičniji zakon.

— Isti sabor je prihvatio i dokonao zakon o poljskom redarstvu: kako da se polja čuvaju, štetočinje kazne, uhvaćena živina utirava i šteta naknadja.

— Petar Preradović, c. kr. general, vrli rodoljub i veleuman pjesnik hrvatski umro 18-og Kolovoza; žali i suze roni za njim sva hrvatska.

— Kako se prstenuje u Americi. U Bostonu ne minjaju zaručnici prsten kao prija, nego se jednim velikim glatkim prstenom oklopi ruka zaručnicina, taj se prsten ključićem zatvori a ključić ostane kod zaručnika. Nije li to po modi?

— Iz Biograda štijemo viesti od 23-eg Kolov.; da svetčanost jednako traje, da je grad pripun s gostima. Kneza Milana na sve strane s veselimi uzkluci pozdravljaju, kuda god prolazi, svuda se čuje burno vikanje „Živio.“ Grad je sav izkićen. 22-og je izdao mladjadi knez Milan svoju proklamaciju svojemu „dragome narodu“, u kojoj javlja; da je vladu primio u svoje ruke, zahvaljuje narodnim predstavnicima, narodnoj i redovnoj vojski, svećenstvu, činovničtvu i svemkolikom narodu, što ga je medju teškim okolnostima prihvatio i podigao mladi ogranak Obrenovićah; a navlastito zahvaljuje onima rodoljubnim muževima, koji su za Njeg svesrdnu brigu vodili, pristol mu sačuvali i predali Mu zemlju naprednu i zadovoljnu. Poziva narod slogi, da ga podupiru u radnji za boljak kneževine i, da ima poverenja u Njemu i Njegovom činovničtvu.

— Isti dan je mladi knez Milan IV. postavio za ministarskog predsednika Blaznavca, koji je ujedno ministar vojni i gradjevinski. Ristića za ministra vanjski poslova; Panta Jovanović za ministra financije; Velkovića za privremenog ministra pravde i prosvete.

— Njiovo Veličanstvo naš prisvitli kralj 1-og Rujna će dojt u Peštu i ostat do 5-og.

G A Z D A L U K.

Kakav red valja da postoji u kravijoj štali. Niemac miluje u svačem red, o čemu se slavian neda hvatiti. Govor je dakle o niemačko kravijoj štali.

U pol četiri jutarnja sata muzu se kravo i jidu sečku, ovo se ponavlja u 1. po pol podne, i u 7 u večer. Kad se svršila jutrašnja muža onda se čisti košara i razastro se nova stelja. U 7 sati dobiju mlake spirine, za ovima pred-

stavi im se sino. Prije podne se kefaju a svaki 1-4 dana operu im glavu i rep. Posli muže koja je u podne vršena, puštaju se krave na dvore i napoje vodom. Što se isto čini, i u ljeto kada se košara čisti. Onda kravar na nji pazi, pak ujedno i ono već izenešeno djubre razastire na djubrištu. Za ovim se krave utiraju u košaru, kada valja pazit da koja krava kukom neudari o dovratke, i ovaj odbije radi čega ovo netrieba hukom vršit, već krave mirno u košaru utiravat.

Gojenje teladih. U Anglii ljudi blagaju najviše meso. Tamo dakle nastoje proiznalaziti načine kako bi se mogle živine za kratje vrijeme dobro nagojiti. A buduće se tušta potroši telećieg mesa, oni se brinu i o tome, da se telad dobro nagoje. A poklem su iskusili: da mlada telad ako mnogo sisaju, nikoju kiselou dobiju i sbog toga obole, pak se teško goje, zato im izprva samo maliko daju kravu sisat, a posli kad je tele već šogod ojačalo, jedno u dadu i po tri krave izsisat. Ipak da ga nutarnja kiseloua neobori, nameću više komada krete u valov odkud telad hrane, i ovim načinom pripriče da se kiseloua neizvije.

Kako se može ubrziti klija. Nije riedko čuti, da simenje koje posadimo nenikne, a ovo je po gazdu štetonosno, buduće se tim manjkanjem cila godina gubi. Valja se dakle o tom osigurati, radi čega jedan baštar preporučava, da trieba simenje u jednu čašu metnit, i vodom nalit pak u sobi zadržat priko 14 danah, ipak soba mora da ima 14—16 stup. vrućine, posli ovog vremena pokaziva se klija. Kad to opazimo onda valja na jednu krpku simenje iztrest da se malo prosuši, i zatim posijati. A poklem se voda ovako stojeća pokvari, trieba da se ova izmijenjiva, ipak ponovljena mora imat toliko vrućine ko ona prijašnja. Ovako se obhadja i sa tvrdjim simenom, samo što onda trieba da se u vodi ostavi do 14—18 dana.

Kako Bog miluje nas i svagdi nam na stoji osladit život, vidi se i odtud, što Evropeca kud god seli u Americi predilazi pčela i nadošlog zučee pozdravlja.

Šumska stelja, Sušanj. To je naravno da ljudi siromasi kada zebu, akoje bližu šuma idu pak grabe sušanj, i tako se grivare, a baštari ga grabe pa sa zemljom mišaju i prave zemlju za finie rastilo. Al iskusni i učeni šumari tvrde: da je ovo poso, koji vrlo škodi naraštaju drvah, nemogu se ni u žilam ni u granam ni u debli tako razvijati, ni u širini ni u visini rast, ako se sušanj odnese, jel od ovog se pripravlja ona hrana, koju triebaju drvu u naraštaju.

Chloro form, Solik, u Pčelarstvu. Kako vidimo da ljudi svojinu čuvaju i brane, tako i pčele osičaju, da je njih mnogo truda stalo, dok su med i vosak u košnicu sakupili. Dakle nije im drago, ako tko hoće da med od njih uzima, i čim se mogu brane se, pak ovakom prigodom žalac upotrieblju. Al ljudi scieneć, da je i pčele Bog na redio da čovjeku služe, ne rado im ostavljaju med, i zato raznim načinom nastoje sebe obranit kada s pčelam diobu obavljaju. Navadno pušee zadime košnicu, al poklem ovo sriedstvo nije sposobno da čovjeka obrani, to su inglezi dalje razmišljavali, i kako su vidili da ranarstvo uporablje solik Chlor da uspava čovjeka kada mu trieba koje udo odsići; pokušali su time i pčele uspavati, što im je i srićno pošlo za rukom. Na mjestu gdje su košnice, u daljini 1½ hvata metnu jedan stol, taj pokriju jakim beznim čaršapom, na ovaj postavie jedan plitak pladanj, u ovaj metnu solika ¼ uncie, akoje veća košnica ¼ unc. Pladanj se zakrie od drota gustoopletenom rešetkom da se pčele Chlora kakogod nedotaknu. Zatim late košnicu i stave je vrhu ovog pladnja, posli 20 trenuta uspravaju še pčele i sve popadaju; kada se med povadio, povratie se košnica na svoje mjesto, a pčele kada se probude, požure se u svoj stari stan.

TRGOVINA I OBRTNOST.

Cinjenik Pešta 24. Kolov. Vuni se cina nije

prominila. — Svinji ugars. 320—480 fn. teški, fnt. po 32½—34 n. srbs. po 32—33 n. — Varivo; bio grah krupniji 4 frt. sitan 4 fr. 25 n. — Sočivo 5—7 fr. — Mak sinjav 8 fr. modar 10—10½ fr. — Kaša 6 fr. djumr. maža. — Mast varoška sa sudom 36½—37 fr. brez suda 35—35½ fr. amerikanska 32—33½ fr. — Slanina ugarska zrakom sušena 37—37½ fr. amer. 29—31 fr. — Loj po 29—30 fr. — Med 19—21 fr. srbski 16—17 fr. satni med 13—14 fr. Šomogjski 21 fr. — Vosak 87 fr. — Šljive bosnanske u sudu 11⅞ fr. u vrićama 11⅜ fr. — Pekmez maža po 11 frti.

CINA RANE. Pešta, 24. Kolovoz. Čisto žito Banatsko, 81 fn. 6 fr. 35—40 n. 88 fn. 7 fr. 10—15 n. Tisandsko 81 fn. 6 fr. 40—45 n. 88 fn. 7 fr. 15—20 n. Pešt-budinsko kao i Banatsko. Stolno-biograds. kao i Tisandsko. — Raž 78—79 fn. 3 fr. 75—85 n. Ječam 66—70 fn. 2 fr. 60—85 n. — 3 fr. Zob 45—48 fn. 1 fr. 70—75 n. Repca kohl 6 fr. 87 n. — 7 fr. djum. mž.

Novac Carski dukat 5 f. 27—29 n. Aust.-Ugars. 8 f. 75—76 n. Napol. isto tako. Srebro na 100 8 fr. 25—75 n. u bankama.

Visina vode dunavske.

Pešta 26-og Kolovoza: 9' 2" nad 0. opada.
Požun 26-og Kolovoza: 8' 0" nad 0. „
Vrime oblačno ali toplo.

Poruke uredništva.

Gorica; Uredničtvu „Soča“. Kaloča ne leži u Banatu, nego u Peštanskoj županiji.

MASINE ZA VRŠITBU.

Koje su sad najnovieg vremena, u najznamenitijim fabrikama, za najlakše, najcelishodnije, i najjeftinije, pronadjene, mogu se uviditi, i kupiti kod podpisanog: ista mašina nepotrebuje više, od dva dobra, ili četir najlošija konja, i vrše na dan 150 veliki krsta, istrese slamu, i u slami jednog zrna nemože se najti, niti šuljka u žitu, i ima istih mašina po 400, po 500, i po 600 frt a. vr. te tako može svaki kupac kod mene po svojoj volji mašinu birati, imam takodjer, i koja ovejano zрно u djak daje, i sva je na točkovi, kao god parnjača, i od šest konja snage, košt 1850 frt a. vr.

Meni je dosad kako svaki kupac, tako i obštinska staro bečejska komisija, o njenoj dobroti i valjanom radu, pismeno svedočanstvo dala, koje svakom mogu pokazati.

Ko dakle želi takovu mašinu imati, neka se za ranije postara, jer dosad većeje prilicno prodato, pak se bojim da poslo nebude dockan, za nabavljenje, jerbo su fabrike vrlo daleko.

Svaku mašinu koju prodam, ta se najpre kod mene mora sklopiti, i viditi da što nefali, to tako može svaki kupac siguran biti sa šnjome, i ako ranije kupi, ondak mogu mu dojtii, istu pokazati namostiti, i sklopiti, to može bez brige vršitbu čekati.

Takodjer imam i dobri drljača. par po 31 frt. a. vr. plugova od samog kovanog gvozdja od 17 do 18 fr. a. vr. a kolečke 12 fr. a. vr., mašina što krune kukuruze, po 52 fr. a. vr. sečki za čovčiju snagu od 50—80 fr. a. vr. i ustrojieni sečki da može sa istim vrtlom što vršaonicu tera i sečku terati, od 120—220 fr. može dobiti i kamen kojeg će opet isto vrtlo terati, to može i mleti, imam takodjer i tosteru za cepanice seći, koje opet isto vrtlo tera, može zimi 9 a leti 12 fati na dan izseći, košta 150 fr. a. vr.

Hugo Krvarics,

zemljodjelac i mašina prodavaoc u Starom-Bečeju.